

#### نگاه

### اهمیت تفاهمات دوجانبه در نشست «آپک» در «پکن»

#### اردشیر زارعی‌قنوتانی

● کنفرانس‌ها و نشست‌های جهانی با منتهای معمولاً جدا از اهداف کلان و استراتژیکی‌ای که به‌عنوان کارپایه یا پلاتفرم مذاکراتی در چنین نشست‌هایی مطرح می‌شود و تا حدود زیادی در پایان دست‌نیافتنی خواهد بود، در حاشیه چنین کنفرانس‌هایی دیدارهای سیاسی برای بررسی اختلاف‌های موجود و روابط دوجانبه همواره از اهمیت به مراتب بیشتری نسبت به متن برخوردار بوده است. نشست کشورهای حوزه اقیانوس آرام موسوم به «آپک» که هم‌اکنون در چین با حضور رهبران ۲۱ کشور در حال برگزاری است، نیز از این قاعده خارج نبوده و تمرکز خبرها هم بیش از هر چیز به همین دیدارها و توافقات دوجانبه معطوف شده است. میزبانی پکن برای این دور از نشست سران آپک با توجه به نقش فزاینده این کشور در تحولات بین‌المللی و چیدمان آتی محیط ژئوپلیتیک در چارچوب تعریف جدید از نظام نوین بین‌المللی از همین منظر قابل ارزیابی و واجد اهمیتی بنیادین خواهد بود. همچنین در شرایطی که نظام بین‌المللی بیش از هر زمان دیگری بعد از پایان جنگ‌سرد دچار یک موقعیت آنارشیک و درهم‌ریختگی اساسی در راس هرم قدرت سیاسی بین هژمون‌های بین‌المللی و در قاعده این هرم بین قدرتهای منطقه‌ای و فروپاشی‌های ملی شده است، گفت‌وگو با توافقات دوجانبه در بین بازیگران عمده جهانی برای حل‌وفصل اختلافات موجود می‌تواند تأثیر مهمی بر این شرایط بگذارد.
چین به‌عنوان میزبان این دور از نشست آپک و هم به‌دلیل موقعیت بی‌بدیل خود در حوزه اقتصاد جهانی، هم‌اکنون کلون اصلی و یکی از پایه‌های ثلث مذاکرات و توافقات دوجانبه است. از آنجا که موقعیت سیاسی- اقتصادی چین در جغرافیای سیاسی جهان معاصر تا به آن اندازه منحصربه‌فرد است که بسیاری از تحلیلگران و رهبران سیاسی بین‌المللی وزن این کشور در ترسیم نقشه آینده «جهان نوین» را تقریباً یگانه و در حد هم‌ترازی با ایالات‌متحده‌آمریکا تلقی می‌کنند، بی‌مناسبت نیست که این کشور در نشست اخیر، جدا از موقعیت میزبانی خود، نقش محوری داشته باشد. اهمیت نقش چین در مناسبات قدرت جهانی تا به آن اندازه بوده است که ابراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا به‌عنوان بزرگ‌ترین رقیب این کشور در عرصه جهانی در اولین اظهارات خود در بدو ورود به پکن تأکید می‌کند «آمریکا»از ترقی یک چین مرفه، صلح‌جو و باثبات استقبال کرده و ما خواهان موقعیتی چین هستیم» در طول دیدارهای دوجانبه بین اوباما و «شی جین‌پینگ»، رهبر چین آنان حول توافقی بر سر طرحی در خصوص مهار گزاهای گلخانه‌ای و مقابله با گرمایش زمین توافقی کرده‌اند که این موضوع می‌تولد به بن‌بست موجود در مورد توافق محیط‌زستی «کویتو» ناکحودی پایان دهد.

در نشست اخیر آپک همچنین کشور ژاپن که طی سال‌های اخیر مناسبات سردی با پکن حول اختلافات ارضی از جمله مالکیت جزایر مورد اختلاف «دیائویو» در دریای چین داشته به جد در تلاش است که این مناسبات را بهبود بخشد. گرایش جدید توکیو برای بهبود مناسبات با پکن بیش از هر چیز ناشی از جهش بزرگ اقتصادی چین در عرصه بین‌المللی و جایگاه این کشور در مناسبات جدید جهانی است. چراکه در شرایط سردی روابط بین توکیو- پکن در این سال‌ها، کشور کره‌جنوبی به‌عنوان یکی از قدرتهای اقتصادی منطقه توانسته است با گسترش روابط تجاری خود با چین که هم‌اکنون حجم آن فراتر از ۷۴۷میلیارد دلار رفته است، جایگاه سنتی ژاپن را به‌شدت تهدید کند. از آنجا که چین هم‌اکنون یکی از دو آلترناتیو اصلی اقتصادی در عرصه بین‌المللی و بزرگ‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین آلترناتیو اقتصادی- سیاسی در منطقه آسیایی به‌حساب می‌آید رشد و ترقی منطقه پیرامونی آن به میزان دوری یا نزدیکی به این قدرت بی‌بدیل در منطقه بستگی خواهد داشت. در این بین یک بازیگر متغول نیز وجود دارد که با نقش‌آفرینی و نزدیکی استراتژیک خویش به پکن هم اینکه وزن ژئوپلیتیکی چین را به‌شدت سنگین کرده است و هم اینکه سعی دارد در وضعیت جنگ سردی که با غرب گریبانش را گرفته یک توازن و بالانس را ایجاد کند. روسیه که هم‌اکنون از طرف واشنگتن- بروکسل به‌خصوص بعد از تحولات اوکراین به‌شدت زیر فشار قرار گرفته است و تحریم‌های اعمال‌شده توسط آنان اقتصاد این کشور را تحت‌تاثیر منفی خود قرار داده است، در چین به‌دنبال یک‌تشریک قابل اعتماد می‌گردد. سفر «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهور روسیه به پکن و شرکت در نشست آپک بیش از آنچه نگاه به اهداف جمعی نشست داشته باشد ارتباط مستقیمی به گسترش و تعمیق روابط دوجانبه بین پکن- مسکو خواهد داشت. نهایی‌کردن قرارداد بزرگ گازی بین دو کشور که از طریق منابع سیبری قرار است در طول ۳۰ سال آینده به حجم ۴۰۰میلیارد دلار برسد به‌تازگی راه جدیدی را از بخش آسیایی نیز مطرح کرده که می‌تواند در کوتاه‌مدت هم با صدور گاز از طریق خط لوله‌های موجود بر حجم مرلوات افزوده و مهم‌تر اینکه در آستانه زمستان سپرد اروپا این کارت برنده را به‌دست مسکو بسپارد که جایگزینی چین به جای اروپا برای کسب بازار انرژی چندان هم سخت نیست. از طرف دیگر، به عکس روابط بین چین و دیگر اعضای آپک که پیشتر در حوزه اقتصادی مفهوم عینی می‌یابد، روابط پکن- مسکو طیف وسیعی از موضوعات ژئواستراتژیک و ژئواکونومیک را به‌طور همزمان در بر خواهد گرفت. این دو کشور به‌الحاظ نظری و عملی نظم نوین جهانی رهبری آمریکا را در شکل‌کنونی چندان با منافع راهبردی خود منطبق نمی‌دانند و به همین دلیل سعی دارند به یک مفهوم جدید از نظام بین‌المللی با مشارکت جمعی مشروعیت و عینیت ببخشند. نشست کنونی آپک با توجه به همزمانی آن با مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ در مسقط نیز اهمیت ویژه خواهد داشت و بدون‌شک یکی از محورهای گفت‌وگوهای دوجانبه بین رهبران چین، آمریکا و روسیه حول این موضوع دور خواهد زد.

## جهان

#### سازمان «عفو بین‌الملل» گزارش داد

# کارگران خارجی، زیر چکمه کارفرمایان قطری

#### نوید نزهت



AP

پس از دیدار از آن کشور و تهیه گزارشی مفصل در رابطه با شرایط کارگران خارجی، از دولت آن کشور خواست تا به ۱۵توصیه اصلاحی سازمان ملل عمل کند. پس از آن بود که دولت قطر نیز با تمجید از بی‌طرفی، شفافیت و سودمندی این دوگزارش، در اقدامی غیرمنتظره سازمان حقوقی «پایپر» رافراخواند تا مساله کارگران خارجی را بررسی کند. تیغ انتقاد جام‌جهانی، هنوز اقدامی مؤثر در این راستا انجام نداده‌د. باوجود وعده دولت قطر در مامی گذشته مبنی‌بر اعمال اصلاحاتی محدود در رابطه با قانون کار و ابزار نگرنی امیر قطر از وضعیت نامساعد کارگران خارجی، سازمان عفو بین‌الملل نسبت به عزم دولت قطر برای پایبندی به تعهدات خود ابراز تردید کرده است. در ماه آوریل سال ۲۰۱۴ بود که سازمان عفو بین‌الملل طی گزارشی ضمن برشمردن موارد نقض حقوق کارگران، توصیه‌هایی برای بهبود اوضاع کار به دولت قطر ارایه داد. همزمان، گزارشگر ویژه سازمان ملل نیز



#### قدردانی پادشاه از آیت‌الله سیستانی

عبدالله بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان در دیدار با «فواد معصوم»، رئیس‌جمهوری عراق با قدردانی از مواضع حکیمانه آیت‌الله سیستانی، مرجع عالیقدر شیعیان، اظهار امیدواری کرد وحدت بیشتری میان تمام اقشار عراقی برقرار شود. این سفر معصوم نخستین سفر یک مقام عراقی به عربستان از چندسال قبل است. **(ایلاف)**

کرده دولت قطر از ۹مورد نقض حقوق کارگران که در گزارش پیشین خود به آن اشاره داشته، در پنج‌مورد هیچ‌گونه تلاشی برای بهبود شرایط انجام نداده است. این سازمان از دولت قطر خواسته تا با برداشتن گام‌هایی مشخص در رابطه با لغو قانون کفالت و مجوز خروج، شناسایی دلایل مرگ کارگران خارجی، تسهیل موازین شکایت از کارفرما برای کارگران، انتشار اسامی کارفرمایانی که حقوق کارگران را نقض می‌کنند و اعطای حقوق کار و امنیت ناشی از آن به کارگران بومی، هرچه سریع‌تر از چشم‌انداز برگزاری رویدادی جهانی در سایه انبوهی از کارگران استثمارشده جلوگیری کند. اما انطور که پیداست، تنها دولت محلی متمم به استثمار کارگران خارجی در قطر نیست؛ گزارش هفته پیش روزنامه گاردین حکایت از آن داشت که کارگران کرشمالی، طی روایی که می‌توان از آن به برده‌داری دولتی یاد کرد، برای ساخت ورزشگاه‌ها به قطر مهاجرت می‌کنند. این دست از کارگران مهاجر نه‌تنها دستمزدی بسیار ناچیز که گاه فقط ۱۰درصد از حقوق وعده داده‌شده را در قبال کار طاقت‌فرسای خود دریافت می‌کنند، بلکه بر پایه گزارش مرکز راهبردی کره‌شمالی، حتی همان حقوق ناچیز نیز به خزانه دولت کره‌شمالی واریز می‌شود. برآورد می‌شودحدود سسه‌هزار کارگر کره‌شمالی در قطر حضور دارند که اغلب دریافت‌های خود را برای خانواده خود می‌فرستند؛ خانواده‌هایی که حتی اگر بسیار خوش شانس باشند، تنها از ۱۰درصد حقوق نزدیکان خود نصیب می‌یرند. این در حالی است که با توجه به نرخ ماهانه کشته‌شدن ۲۰کارگر در قطر و بنابر برآورد اتحادیه جهانی سندیکاهای کارگری، تا شروع بازی‌های جام‌جهانی در سال ۲۰۲۲، حدود چهارهزارکارگر کشته خواهند شد. حتی نیازی نیست تا استثمار بی‌حدوصصر کارگان و جان‌دادن آنان را کنار هم بگذاریم تا به عمق فاجعه انسانی جاری در قطر پی ببریم. شاید دیگر وقت آن باشد تا دولت‌ها و کارفرمایان بیش از این مستطیل سبز را به خون کارگران آغشته نکنند.



#### انتصاب برادر

تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر برادر ناتنی‌اش، عبدالله‌بن حمد را به‌عنوان معاون خود منصوب کرد. امیر قطر به‌ساز ۲۰۱۳ قدرت را از پدرش تحویل گرفت. بن حمد پسر هفتم امیر سابق قطر و دارای مدرک کارشناسی سیاست بین‌الملل از دانشگاه جورج‌تاون آمریکاست. **(خبرگزاری قطر)**

**LEON**  
*Since 1960*

Respecting you is our business.



## صبحانه متفاوت

## ناهارى ویژه

Sam Center: 8th floor, Sam Center  
Fereshteh Ave

Tel: (+98-21) 22 65 38 41

www.leon1960.com

#### دور و نزدیک

● **فلسطین:** به‌دنبال کشته‌شدن یک‌جوان فلسطینی بر اثر شلیک گلوله ارتش اسرائیل در نزدیکی هیرون، مروان برغوتی، از چهرهای مشهور رهبری سازمان فتح از فلسطینی‌ها خواسته است دست به مبارزه گسترده مسلحانه بزنند. همچنین روز گذشته منابع فلسطینی و اسرائیلی از حمله و آتش‌سوزی عمدی در یک‌مسجد و یک‌کنیسه خبر دادند. دهنار یک‌روستای فلسطینی در کرانه‌باختری رود اردن گفت مسجد این روستا دستخوش آتش‌سوزی شده و این آتش‌سوزی عمدی بوده‌است. دهنار روستای مغیر، واقع در شمال شهر رام‌الله گفت آتش‌سوزی با تلاش مأموران آتش‌نشانی و کمک اهالی محلی پس از مدتی خاموش شد اما تنها طبقه‌دوم مسجد سالم مانده است. وی یهودیان تندرو شهرکنشین را مسئول آغاز عمدی این آتش‌سوزی دانسته و یادآور شده است دوسال پیش، شهرکنشینان به مسجد یکروستای دیگر حمله کردند و علاوهبر این، تخریب خودروها و باغ‌های زیتون فلسطینی‌ها در این منطقه بدون سلیقه نبوده است. همزمان، پلیس اسرائیل گزارش داد شاگماگ سه‌شنبه یک‌بیطری آتش را به‌داخل کنیسه باستانی واقع‌در شهر شغرام (شفاعمرو) پرتاب شد اما تنها خسارت جزئی به‌ار آورد. همزمان حزب سوسیالیست حاکم در فرانسه گفته است موضوع پهرسمیت‌شناختن کشور فلسطین اواخر ماه‌جاری، در مجمع‌ملی - مجلس سفلای پارلمان این کشور - برای گذاشته خواهد شد. این حزب ابراز امیدواری کرده است چنین‌اقامی به پایان‌دادن به نزاع اسرائیل و فلسطین کمک‌کند. **(دویچه‌وله)**

● **افغانستان:** بررسی جدید حکومت افغانستان و اداره مبارزه با مواد مخدر و جرایم سازمان‌ملل (UNODC) روز گذشته در کابل نشر شد، نشان می‌دهد تولید تریاک در افغانستان ۱۷درصدافزایش یافته است. مبارز راشدی، سرپرست وزارت مبارزه با مواد مخدر در یک‌نشست خبری گفت در سال گذشته ۲۰۹هزارهکتار زمین در افغانستان زیر کشت تریاک بوده و این رقم در سال ۲۰۱۴ به ۲۲۴هزار هکتار رسیده‌است. **(بی‌بی‌سی)**

● **سوریه:** نیروهای دولت سوریه در حال محاصره آخرین منطقه تحت کنترل شورشیان در حلب هستند. درگیری میان نیروهای بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه و شورشیان بر سر شهر تاریخی حلب، تقریباً کل بخش قدیمی این شهر را به نابودی کشانده، ارتش سوریه هم‌اکنون در حال محاصره بخش شرقی شهر است. گروه‌های شورشی حاضر در این منطقه دچار اختلاف‌های شدیدی هستند و در برخی مواقع با یکدیگر درگیر می‌شوند. بخشی از این نیروها در حال حاضر با نیروهای گروه داعش که بخش‌های وسیعی از سوریه و عراق را در اختیار دارد، در حال جنگند. **(بی‌بی‌سی)**